

Gemensamt ägardirektiv för bolagen i Spinnerskankoncernen

Marks kommun har fyra helägda bolag – Spinnerskan i Mark AB, Marks Bostads AB, Marks Fastighets AB och Mark Kraftvärme AB – vilka tillsammans bildar Spinnerskankoncernen.

Detta ägardirektiv gäller för alla bolagen i Spinnerskankoncernen. Det finns dessutom ägardirektiv för varje enskilt bolag. Vid motstridighet mellan ägardirektiven gäller det bolagsspecifika ägardirektivet framför det gemensamma ägardirektivet för bolagen.

Aktiebolagslagen gäller i alla delar för kommunala aktiebolag och bolagen styrs också av kommunallagen. Utöver vad som föreskrivs i dessa lagar och i annan författning, gäller bestämmelserna i ägardirektiven. Bolagens verksamhet styrs även av bolagsordning och budget.

Styrdokument som beslutats av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, och som gäller generellt för kommunkoncernen, ska fastställas av bolagsstämman och tillämpas av bolagen. Detta gäller även andra beslut som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen fattar som gäller generellt för kommunkoncernen. Exempel på detta är följande:

- Marks kommun ingår i projektet Glokala Sverige – Agenda 2030. I enlighet med Agenda 2030 ska bolagen i sina verksamheter arbeta för förändring mot ett hållbart samhälle, vilket syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Agenda 2030 innefattar globala mål i de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.
- Marks kommun är diplomerad Fairtrade City-kommun. Utifrån det ska bolagen i sina verksamheter ta ökat etiskt och socialt ansvar, successivt bredda utbudet och öka användningen av olika slag av Rättvisemärkt-produkter eller motsvarande.

1. Gemensamma strukturer för ledning och styrning av Marks kommuns bolag

1.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Kommunfullmäktige har det yttersta ägaransvaret och beslutar bland annat vilka bolag som ska finnas, beslutar om bolagsordning och fastställer ändamålet med respektive bolags verksamhet, utser styrelse och lekmannarevisorer, beslutar om ägardirektiv, budget med mera.

Dokumenttyp Ägardirektiv	Fastställd av Kommunfullmäktige och bolagsstämmorna	Beslutsdatum Kf 2020-05-28, § 82 Bolagsstämmor 2020-06-xx, § xx	Giltig till Tills vidare, ses över vart fjärde år
Dokumentansvarig 1:e kommunjurist	Gäller för Bolagen i Spinnerskan- koncernen, kommunstyrelsen och revisionen	Granskad/ reviderad	Diariennr. KS 2020-205 107

Kommunfullmäktige ska av bolagen ges tillfälle att ta ställning innan bolagen fattar sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Om inte annat anges i respektive bolags särskilda ägardirektiv är exempelvis följande ärenden av större vikt:

- större strategiska investeringar,
- andra investeringar eller åtgärder som innebär ny inriktning eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde för bolaget och
- större förvärv eller större försäljning av fast egendom.

I ärenden där bolaget kan lida skada genom att avvakta kommunfullmäktiges beslut och där skadan inte inkräktar på det bundna egna kapitalet, har bolagsstyrelsen rätt att fatta beslut utan att höra kommunfullmäktige. I sådant fall ska beslutet i efterhand rapporteras till kommunfullmäktige.

1.2 Kommunstyrelsen

Bolagens verksamhet står under uppsikt av kommunstyrelsen enligt kommunallagen.

Kommunstyrelsen har rätt att få information om bolagens verksamheter i samma utsträckning som den ges information om nämndernas verksamhet.

Kommunstyrelsen har enligt 6 kap. 9 § kommunallagen att fatta årliga beslut för varje bolag om verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

1.3 Bolagsstämman

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i bolaget.

Kommunfullmäktige utser den person som ska företräda kommunen respektive moderbolaget Spinnerskan i Mark AB vid bolagsstämma i Spinnerskan i Mark AB respektive dotterbolagen. Kommunfullmäktige beslutar om instruktion för ombudet.

1.4 Bolagsstyrelsen

Enligt aktiebolagslagen svarar ett aktiebolags styrelse för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets verksamhet. Styrelsen svarar också för att organisationen beträffande bokföringen och medelsförvaltningen även innefattar en tillfredsställande kontroll.

Bolagsstyrelsen arbetar i första hand med att fastställa strategier för bolagets verksamhet och att säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, organisation och verksamhetsstyrning som bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag och mål kan uppfyllas. Vidare ska bolagsstyrelsen följa upp VD:s (verkställande direktörens) förvaltning av bolaget samt säkerställa att det finns en god och fungerande intern kontroll.

Bolagsstyrelsen ska ge skriftliga riktlinjer och anvisningar till VD i form av instruktion för VD. Styrelsen ska se till att instruktionen omprövas mot bakgrund av ändrade förhållanden och vunna erfarenheter.

Bolagsstyrelsen måste arbeta med flera olika tidshorisonter, både på lång och kort sikt.

Styrelsen i moderbolaget ska i sin ägarroll säkerställa samordning av koncernbolagens verksamhet.

1.5 Bolagsledningen

VD ska sköta den operativa verksamheten för respektive bolag, följa bolagsstyrelsens mål, riktlinjer och anvisningar som är utformade i form av instruktion för VD. Dessutom ska VD se till att överordnad styρνivå får den information och de fakta som krävs för att fatta välgrundade beslut.

1.6 Revisionen

Bolagens verksamhet granskas årligen, på kommunfullmäktiges uppdrag, dels av externa revisorer dels av lekmannarevisorer som utses av kommunfullmäktige.

Kommunens valda revisorer samordnar upphandlingen av revisions-tjänster. Auktoriserad revisor och revisorsuppleant väljs sedan på bolagens årsstämmor efter instruktion från kommunfullmäktige.

Revisionens uppdrag och arbetsformer regleras genom aktiebolagslagen och kommunens revisionsreglemente.

Mot bakgrund av det kommunala syftet med bolagens verksamhet ska bolagets revisorer, utöver vad som följer av aktiebolagslagen, pröva om verksamheten bedrivits med den inriktning och omfattning som kommunfullmäktige beslutat i budgeten. Revisionsberättelsen ska innehålla uttalande om hur denna prövning utfallit.

1.7 Kommunstyrelsens förvaltning

Stödfunktioner inom kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för allt stöd till såväl kommunen som bolagen och ska användas i den mån särskild överenskommelse inte har träffats om att bolaget har eget stöd inom visst angivet område.

2. Arvoden

Arvoden och andra ersättningar till bolagsstyrelsens ledamöter och suppleanter ska ges enligt de bestämmelser som gäller för kommunens förtroendevalda. I syfte att kompensera för utebliven pensionsavsättning är dock arvodena för dem som är upp till 66 år höjda med samma procentsats som för de anställda avseende avgiftsbestämd ålderspension.

3. Personalpolitik och löner

Varje bolag ska föra en personalpolitik som sammanfaller med kommunens. Detta innebär att kommunens styrdokument avseende personalpolitik ska vara styrande inom hela kommunkoncernen.

Rekrytering och upphörande av anställning av VD fastställs av respektive bolagsstyrelse efter samråd med kommunstyrelsens presidium genom HR-chefen. Samrådet ska innefatta såväl förslag på kandidat som lönenivå och övriga anställningsvillkor och förmåner tillsammans med villkor för anställningens upphörande.

Inför nyanställningar ska bolagen hos kommunledningskontoret informera sig om lönenivåer för tjänster med jämförbara arbetsuppgifter. Inför den årliga löneöversynen ska samråd ske med HR-chefen.

Syftet med samråden är att undvika oönskad löneglidning och omotiverade löneskillnader för jämförbara arbetsuppgifter inom kommunkoncernen. Samrådet ska också innefatta en jämförelse av lönenivåer och redovisning av svårrekryterade yrken. Efter genomförd löneöversyn ska bolagen återrapportera resultatet till HR-chefen.

4. Suppleanters inträde i styrelsen

För suppleanters inträde i styrelsen ska ordningen för ersättares inträde i kommunens nämnder tillämpas. Kommunfullmäktige beslutar om detta inför varje ny mandatperiod. Suppleanter har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsesammanträde även om han/hon inte ersätter ledamot. Suppleanter ska alltid underrättas om styrelsesammanträde.

5. Information och dialog

Bolagen och kommunen ska hålla varandra väl informerade om sina verksamheter. Detta sker genom att kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt följer upp bolagens verksamhet och har dialog med i första hand Spinnerskan i Mark AB.

Vid händelse som innebär större avvikelse mot beslutad budget ska dotterbolaget lägga fram detta för moderbolaget som i sin tur gör bedömningen av hur avvikelsen ska rapporteras till kommunen. Om händelsen kräver beslut i dotterbolagets styrelse ska moderbolaget först ha getts möjlighet att ta ställning.

Kommunfullmäktige ska informeras om bolagens verksamhet efter det att bolagens årsredovisning färdigställts. Därutöver kan kommunfullmäktiges ordförande kalla styrelseordföranden för respektive bolag till kommunfullmäktiges sammanträde för att närvara och besvara frågor om bolagets verksamhet.

Bolagen ska till kommunen skicka protokoll från bolagsstämma och från styrelsesammanträde.

Bolagen ska medverka i den koncernredovisning som Spinnerskan-koncernen och kommunkoncernen är skyldig att upprätta och till kommunen lämna årsredovisning, delårsrapporter och budget på tider som kommunen bestämmer. Därutöver lämnas revisionsberättelser för bolagen till kommunen.

6. Pantsättning/borgen

Bolagen får inte pantsätta aktier och inte lämna borgen utan kommunfullmäktiges godkännande.

7. Intern kontroll

Varje bolagsstyrelse är ytterst ansvarig för att den interna kontrollen inom bolagets ansvarsområde är tillräcklig. Styrelsen ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten:

- är ändamålsenlig och kostnadseffektiv
- har en tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlever lagar, föreskrifter, riktlinjer och instruktioner m.m.

Styrelsen ska med en risk- och väsentlighetsanalys som grund identifiera risker och fastställa en internkontrollplan samt besluta om hur uppföljningen av internkontrollplanen ska ske. Vid brister i den interna kontrollen ska styrelsen besluta om åtgärder. Styrelsen ska årligen till kommunstyrelsen rapportera dels internkontrollplanen, dels uppföljning av internkontrollplanen.

8. Personuppgiftsansvar

Varje bolag är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen (2016/679).

9. Arkivansvar

Varje bolag ansvarar för det egna arkivet.
